

### Egy elfeledett gyümölcsfaj

*A házi berkenye a 2013-as év fája*  
Erdeink egy régóta termesztett gyümölcsfaját, a házi berkenyét választotta az év fájának az Országos Erdészeti Egyesület. A középhegységek melegebb, délies kitettséű oldalain és a régi gyümölcsösök, szőlők területén általában szálanként előforduló faj termését évezredek óta fogyasztja az ember, napjainkban leginkább a belőle főzhető pálinka révén ismert. A szakmai javaslatok alapján idén 18. alkalommal megválasztott év fájának az adott évben nagyobb figyelmet szentel az erdészeti szakma és kutatás, bemutatása az erdei iskola programok és az erdészeti ismeretterjesztés kiemelt témája. Részletes információk a [www.azevfaja.hu](http://www.azevfaja.hu) oldalon olvashatók.

Forrás: **OEE Sajtóközlemény**

További részletek az Egyesület honlapján: [http://www.oee.hu/hirek/egyesuleti-hirek/hazi\\_berkenye](http://www.oee.hu/hirek/egyesuleti-hirek/hazi_berkenye)



### Az erdők legmagasabb szintű védelme

*Kiegészült Magyarország Alaptörvénye*  
„Történelmi döntést hozott 2012. december 17-én a magyar Országgyűlés azzal, hogy **Magyarország Alaptörvényét** kiegészítette a termőföld, az **erdők** és a vízkészlet, valamint a biológiai sokféleség legmagasabb szintű védel-



mével, fenntartásának és megőrzésének kötelességével.”

Forrás: **VM Sajtóiroda**

További részletek az Egyesület honlapján: [http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/alaptorveny\\_erdo](http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/alaptorveny_erdo)



### Határon átnyúló vadászati és erdészeti klaszter

*Az erdészet, a vadászat és az ökoturisztika térségi szereplőit összekapcsoló projekt*

„A szécsényi Forgách kastély, ma Kubinyi Ferenc Múzeum már sok jeles esemény színhelyeül szolgált. Helyet adott több nemzet történelmi találkozásának, akár a szécsényi országgyűlésre, akár a közelmúlt magyar-szlovák csúcserkekezletére gondolhatunk. Az erdészet, a vadászat és az ökoturisztika térségi szereplőit összekapcsoló projekt 2012. december 12-én megrendezett nyitó konferenciáján arra is választ kaphattunk, hogy miért fontosak az országhatárokon átívelő összefogások.”

Szerző: **Lengyel László Zoltán**

További részletek az Egyesület honlapján: <http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/klaszter>



### Az élőhely minősége az elsődleges a gímszarvas agancsfejlesztésében

*Előadás összefoglaló a*

*9. Magyar Ökológus Kongresszusról*  
„Vizsgálatunk eredményei megerősítik azt a tényt, miszerint az élőhely minősége az elsődleges a **gímszarvas agancsfejlesztésében** és csak ezt követheti a genetikai háttér. A válogatott vadászat a környezeti különbségek által okozott eltéréseket használja ki, miközben az állományok genetikai összeté-



lét valószínűleg nem, vagy alig befolyásolja. A gímszarvas agancsméreteinek eltérő adottságú területek közötti összehasonlítására eddig kevés vizsgálatot végeztek. Éppen ezért kiemelten fontos statisztikailag is összehasonlítani, milyen tényezők okozhatják a különböző élőhelyeken élő állományok közötti eltéréseket és ezek megnyilvánulása hogyan fejeződik ki.”

Szerző: **Kolejanisz Tamás, Csányi Sándor**

További részletek az Egyesület honlapján: [http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/gimszarvas\\_agancsfejlesztes](http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/gimszarvas_agancsfejlesztes)



### „Fiatalok az Európai Erdőkben” tanulmányi verseny 2013-ban

*Versenyszervezés és jelentkezési lap*  
Az **Országos Erdészeti Egyesület** és a **„Young People in European Forests” (YPEF)** Nemzetközi Bizottság nemzetközi tanulmányi versenyt hirdet **Fiatalok Az Európai Erdőkben – 2013** címmel. Jelentkezési határidő: **2013. február 15.**

Szerző: **Kovácsévics Pál**

További részletek az Egyesület honlapján: [http://www.oee.hu/hirek/egyesuleti-hirek/ypef\\_2013\\_kiiras](http://www.oee.hu/hirek/egyesuleti-hirek/ypef_2013_kiiras)

## Aktualitások a vidékfejlesztés erdészeti jogcímeinél

Információink szerint módosítani tervezik az Erdészeti potenciál helyreállítása, az Erdő-környezetvédelmi intézkedések és az Erdőszerkezet-átalakítás intézkedés támogatási kérelem benyújtási időszakát. 2013-ban az Erdő-környezetvédelmi intézkedésekre és az Erdőszerkezet-átalakításra július 1. és július 31. között, míg az Erdészeti potenciál helyreállítására június 9. és június 30. között lehet majd támogatási kérelmet benyújtani. A beadási határidő előrehozására azért van szükség, mert támogatást csak a 2013. december 31-ig

jóváhagyott kérelmekre lehet kifizetni és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak elegendő időt kell biztosítani a kérelmek elbírálására.

**Külön is felhívjuk mindenki szíves figyelmét arra, hogy a Fiatal erdők állománynevelése jogcímre 2013. február 1. és február 28. között lehet támogatási kérelmet benyújtani! Kérjük a magánerdősöket, minél többen pályázzanak a befejezett ápolás, tisztítás, nyesés tevékenységeknél felmerülő költsé-**

**gek 50%-os támogatására lehetőséget biztosító jogcímre!**

A most is működő jogcímek (erdőtelepítés, fiatal erdők ápolása, erdő-környezetvédelem, erdőszerkezet-átalakítás, agrárerdészet) állásáról, a határozathozatalokról és a kifizetésekről folyamatosan tájékoztatjuk a magán-erdőtulajdonosokat és -gazdálkodókat. További részletes információk az előreláthatólag 2013 februárjában megtartásra kerülő ÚMVP Monitoring Bizottság Erdészeti Albizottsága ülése után várhatók.

**Dr. Sárvári János**

## Horváth József 1928–2012

2012. november 16-án 84 éves korában súlyos betegségben elhunyt Horváth József nyugalmazott főerdész barátunk.

Vitnyéden született és nevelkedett gazdálkodó családban. Édesanyja korán meghalt, édesapját a háború külföldre sodorta, így testvérbátyja támogatására szorult.

Az elemi és polgári iskola elvégzése után a neves esztergomi Erdészeti Szakiskolán tanult, melyet jeles eredménnyel végzett el.

Tanáira emlékezve többször említette Bencze Lajos és Fírbás Oszkár nevét, diáktársai közül Zichy Pál grófról beszélt több alkalommal.

Pályafutását 1950-ben a röjtökmuzsaji erdészeti üzemegységénél kezdte, munkáltatója a történelem folyamán többször változott (Csapodi Erdőgazdaság, Endrédi Erdőgazdaság, Tanulmányi Erdőgazdaság), működési területe azonban 40 éven keresztül azonos maradt, 1990. évi nyugdíjba vonulásáig.

Kerületét a Haraszt erdő, Rongyos erdő, és Muzsaji cser alkotta összesen 550 ha területtel, amelyet jól kezelt állapotban adott át az utódoknak.

Az 50-es években fiatal házasként feleségével és kislányával a Nagylózs község határában lévő Vörös-majori erdészházban éltek.

A 40 év alatt mintegy 20 millió csemetét nevelt, amely az erdőgazdaságnál saját felhasználásra, vagy értékesítésre került.

A múlt század 80-as éveiben létesített harashti nagyüzemi csemetekert kivitelezési, majd üzemeltetési munkáiban is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Működési körzetében az Erdőmérnöki Főisko-

la, majd az Erdészeti és Faipari Egyetem több kísérleti területet jelölt ki és működtetett, s az itt folytatott kísérletek munkáit nagy érdeklődéssel és lelkiismerettel irányította.

Erdőművelési, erdőhasználati munkáit jó szakmai felkészültséggel, példamutatóan végezte. Sokat segített a háború után gyorstalpalón végzett új erdészeknek, különösen az ügyviteli munkák elsajátításában, s ugyancsak önzetlenül segítette a pályakezdő fiatalokat is.

Meg kell említeni a harashti erdőterületen a 80-as évek végén újraindított mesterséges fásánnevelésben és vadászattásban elért sikereit. Kerületében rend és fegyelem volt, mindig szem előtt tartotta az erdészszakma etikai alapelveit. Határozottsága, néha szigorú megnyilvánulása mellett éreztük embertársai iránti jóindulatát.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1950 óta volt tagja, amelynek háború utáni budapesti újralakuló ülésén esztergomi szakiskolai diákként vett részt, az Egyesület rendezvényeit azóta is rendszeresen látogatta.

Pályafutása során kétszer részesült „Kiváló dolgozó” kitüntetésben.

A zavaros magyarországi erdőprivatizáció után az új erdőtulajdonosoknak segített beindítani a magánerdő gazdálkodást, nyugdíjba vonulása után még majd 20 évet tevékenykedett erdészeti szakirányítóként. Tölgyesek, akácok sikeres felújításai jól mutatják szakavatottságát, ahol Ő tevékenykedett, ott a szakmai elvárások teljesültek.

A sikeres pályafutáshoz kellett a nyugodt családi háttér, amelyet Mária asszony biztosított. Tamás fia az erdészszakmában követi őt, Judit lánya és Henrik unokája Svédországban élnek.

A gazdag életút lezárult, a Főerdész elment a lombhullással...

Jóska bácsi nem felejtünk, nyugodjál békében!

**Székely Miklós**  
OEE Soproni HCs

# 40 éve hunyt el Palotay István

A közismert zalai erdőrendező, szakember, a Szentgyörgyvölgyi száraló erdő legnagyobb kutatója, számos tanulmány szerzője 40 évvel ezelőtt távozott el. Munkásságát elismerően több helyen méltatták. (EL. 1992)

Életének eddig ismeretlen, nem szakmai fejezetével, mégis jellemző oldaláról ismerkedhetünk meg, mely igen tanulságos.

Fiatal korában sokat tanult Palotai Boristól és Keresztúri Dezsőtől, akik rokonai voltak, ezen kívül jó barátja volt többek közt Latabár Kálmán is. Ez a kulturális szellem meghatározta későbbi tevékenységét. Rendkívüli műveltséggel rendelkezett. A humán érdeklődésű Palotay István korán eljegyezte magát a színházzal és a komolyzenével.

Első színházi tevékenysége már emlékezetes volt. Az egyik legjelentősebb magyar, irodalmi alkotást, Molnár Ferenc „Pál utcai fiúk” című ifjúsági regényét Hevesi Sándor dramatizálta. Palotay István ezt még 1945 előtt alkalmassá tette, hogy színpadon is lehessen játszani. 1946. április 11-én mutatták be munkáját a Fővárosi Operettszínházban F. Lakner Szilvia rendezésében.

Szépen hangzik a Pál utcai fiúk indulója, amit feltehetően Palotay írt és az 1946-os bemutatón hangzott el:

*A Pál utcai gárda a mi kis csapatunk,  
Ha bármi lesz a sorsunk, mi együtt maradunk.  
A grundon vígan élünk, a grund a mi hazánk,  
Mi semmitől se félünk, ha bármi vár reánk.  
A céhünk mindig tiszta, csak az egyenes út,  
Ezért, ha kell, megbálnak  
A Pál utcai fiúk.*

Ma is ismert híres színészek játszották a darabot. Nemeceket az akkor tizenkét éves Pápai Erzsébet, Rátz tanár urat Vándory Gusztáv, Áts Ferit Rónai András, Bokát Kovács Gida, Cselét Somló Tibor, Weisz Koltay Lajos, Leszket Várkonyi Péter, Richtert Kendé Iván, az áruló Gerébet Kalmár Tibor, Kolnayt Harkányi Endre, Nemecek anyját Forgách Magda,

Geréb apját Papp János, Janót a fatelep őrt Sarkadi Aladár személyesítette meg. Nemecek apját Palotai István játszotta, (a színész, nem az erdőmérnök).

Galambos Erzsébet a színház kis primadonnája egy szólószámmal szerepelt, mely eredetileg nem volt a darabban. Érdekes, hogy gyermekszínházas szerzőként említik az erdőmérnök Palotay Istvánt. Sajnos ennél többet nem sikerült meg tudni.

Ezek után nem meglepő, hogy Zalaegerszegen és Zala megyében, új munkahelyén, a háború után a műkedvelő színjátszó-rendező megyei szakreferense volt. Színjátszó kört vezetett. Anna Frank naplójának és Ibsen Nórájának rendezéséről tudunk, melyekben ő is játszott.

Palotay István az 1957-ben alakult Zalaegerszegi Szimfonikus Zenekarnak alapító, meghatározó tagja volt, mint csellós. Nagyon szépen, elmélyülten játszott hangszerén és tanított is. A rendszerváltozás utáni első polgármestert ő oktatta a cselló játékra. A zenekarral bejárta a környék városait, nagyobb helységeit. A zenekar első hegedűse és szervező munkatársa volt.

Külön kamarazenekezt is alakított, mely 1968 és 1970 között „Műkedvelő Művészeti Csoportok” kebelén belül működött.

Kodály Zoltánnal is találkozott, amikor az Zalaegerszegen járt. Kisebbségi zenedarabokat is komponált, melyet szűkebb és családi környezetben adtak elő.

Egy lemezéről tudunk: Palotay István /hegedű/, Sümeghy Zoltán /mélyhegedű/, Liebner János /gordonka/ = Hungaroton SLPX 19159 (Zenehallgatás a középiskolák I. osztálya számára 1.)

Minden hét végén, orgonán játszott a Jézus Szíve plébánia Szent Anna templomában. Ugyanitt ellátta a kántori teendőket is.

Követendő utat mutatott a szabadidő kulturált eltöltésére. Példamutató a felvilágosító kultúraterjesztő munkássága. Jelentős szerepe volt Zalaegerszeg kulturális életének fellendítésében.

**Szakács László**, OEE Zalaegerszegi HCs